

CRKVA SLAVI ISUSOVO VAZMENO OTAJSTVO

Petak pred Nedjelju Muke Gospodnje – Cvjetnicu

8. travnja 2022.

U izlaganju kateheze koja se sastoji od evanđeoskog teksta predstojeće nedjelje, pitanja za razmišljanje, katehetskog razlaganja te poticaja za ostvarivanje evanđeoskih zahtjeva moguće je u potpunosti ili djelomično poslužiti se i video-materijalima primljenim od biskupijskog Pastoralnog centra.

Prije pobožnosti križnoga puta zapjeva se prikladna korizmena pjesma nakon koje se učini znak križa. Potom jedan od lektora pročita evanđeoski tekst.

Evandeoski tekst Lk 23,24-49

Pilat presudi da im bude što ištu. Pusti onoga koji zbog pobune i ubojstva bijaše bačen u tamnicu, koga su iskali, a Isusa preda njima na volju.

Kad ga odvedoše, uhvatiše nekog Šimuna Cirenca koji je dolazio s polja i stave na nj križ da ga nosi za Isusom.

Za njim je išlo silno mnoštvo svijeta, napose žena, koje su plakale i naricale za njim. Isus se okrenu prema njima pa im reče: »Kćeri Jeruzalemske, ne plačite nada mnom, nego plačite nad sobom i nad djecom svojom. Jer evo idu dani kad će se govoriti: ‘Blago nerotkinjama, utrobama koje ne rodiše i sisama koje ne dojiše.’ Tad će početi govoriti gorama: ‘Padnite na nas!’ i bregovima: ‘Pokrijte nas!’ Jer ako se tako postupa sa zelenim stablom, što li će biti sa suhim?«

A vodili su i drugu dvojicu, zločince, da ih s njime pogube.

I kada dođoše na mjesto zvano Lubanja, ondje razapeše njega i te zločince, jednoga zdesna, drugoga slijeva.

A Isus je govorio: »Oče, oprosti im, ne znaju što čine!« I razdijeliše među se haljine njegove bacivši kocke.

Stajao je ondje narod i promatrao. A podrugivali se i glavari govoreći: »Druge je spasio, neka spasi sam sebe ako je on Krist Božji, Izabranik!«

Izrugivali ga i vojnici, prilazili mu i nudili ga octom govoreći: »Ako si ti kralj židovski, spasi sam sebe!«

A bijaše i natpis ponad njega: »Ovo je kralj židovski.«

Jedan ga je od obješenih zločinaca pogrđivao: »Nisi li ti Krist? Spasi sebe i nas!« A drugi ovoga prekoravaše: »Zar se ne bojiš Boga ni ti, koji si pod istom osudom? Ali mi po pravdi jer primamo što smo djelima zaslužili, a on – on ništa opako ne učini.« Onda reče: »Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje.« A on će mu: »Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raju!«

Bijaše već oko šeste ure kad nastatama po svoj zemlji – sve do ure devete, jer sunce pomrča, a hramska se zavjesa razdrije po sredini.

I povika Isus iza glasa: »Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!« To rekavši, izdahnu.

Kad satnik vidje što se zbiva, stane slaviti Boga: »Zbilja, čovjek ovaj bijaše pravednik!« I kad je sav svijet koji se zgrnuo na taj prizor vidio što se zbiva, vraćao se bijući se u prsa.

Stajahu podalje i gledahu to svi znanci njegovi i žene koje su za njim išle iz Galileje.

Svećenik ili vjeroučitelj (voditelj kateheze) postavlja sljedeća pitanja ostavljajući iza svakog od njih trenutak šutnje za razmišljanje:

- Vjerujem li da me Bog po mucima, smrti i uskrsnuću svojega Sina otajstveno otkupio?
- Koliko mi znači slavlje kršćanskih otajstava u misi, sakramentima i pobožnostima?
- Razmišljam li o euharistiji kao Isusovoj nekrvnoj žrtvi koja se prinosi za moje spasenje?

- Na koji način u svojoj župi doprinosim dostojanstvu i ljepoti liturgije – izvoru i vrhuncu svega života Crkve?
- Gledam li na liturgijska slavlja kao na privatnu pobožnost ili uvažavam njihovu zajedničarsku dimenziju koja očituje i izgrađuje okupljenu župnu zajednicu?
- Vjerujem li u uskrsnuće tijela u posljednji dan?

Nakon toga se predstavi sadržaj katehetskog razlaganja:

U središtu bogoslužja Crkve, koja je puk sjedinjen u jedinstvu Oca, Sina i Duha Svetoga, slavlje je Isusova vazmenog otajstva. Isusovo vazmeno otajstvo vrhunac je njegova spasenjskog djela po kojemu nam je darovao vječni život.

Poslan od Oca da izvrši djelo otkupljenja, Isus je ustanovio Crkvu te naložio: „Ovo činite meni na spomen“ (Lk 22,19) i u nju do danas zove sve ljude. Crkvu tvore svi koji su Kristovi i koji su, na različitom stupnju i na različite načine, sjedinjeni u njemu. Ona slavi vazmeno otajstvo Isusove muke, smrti i uskrsnuća u radosnom iščekivanju njegova slavnog dolaska na koncu vremena i sjedinjenja putujuće (zemaljske) Crkve s nebeskom Crkvom.

Budući da je Crkva Gospodinov nalog učenicima „Ovo činite meni na spomen“ prihvatila ozbiljno, naša je Biskupija u svojih dvadeset i pet godina postojanja osobitu pozornost posvećivala liturgiji, kako bi se sva liturgijska slavlja, na biskupijskoj i drugim razinama, odvijaju u skladu s liturgijskim propisima i u duhu istinskog kršćanskog bogoslužja, napose nakon obnove Drugog vatikanskog sabora.

Evangeoski izvještaj o Isusovoj mucii i smrti koji čitamo na Cvjetnicu uvodi nas u vazmeno otajstvo njegove muke i smrti na križu radi našeg spasenja. Stoga je potrebno zapitati se kolikom vjerom pristupamo tom otajstvu otkupljenja? Koliko smo svjesni da se u svakoj svetoj misi prinosi nekrvna žrtva za naše spasenje?

Svaki puta kada Crkva slavi vazmeno otajstvo, na oltaru se obnavlja žrtva križa, a svaki koji sudjeluje u euharistijskom slavlju, združuje se s Kristom i članovima njegove zajednice – Crkve. Tako se Crkva ovdje na zemlji u slavlju nebeske gozbe združuje s nebeskom Crkvom u iščekivanju Kristova ponovnog dolaska (usp. Lumen gentium VII, 48-51). Razmišljam li o euharistiji kao o susretu sa Spasiteljem i svetima? Kristove riječi: „Svom sam dušom čeznuo ovu pashu blagovati s vama“ (Lk 22,15) potiču nas da provjerimo kolika je u nama čežnja biti za euharistijskim stolom, ili možda u našem životu postoje „stolovi“ koji su nam važniji od euharistijskog stola? Je li naše sudjelovanje u euharistiji čin ljubavi kojim uzvraćamo na Gospodinovu ljubav ili samo izvršenje vjerničke obaveze? Jesu li naša sudjelovanja u liturgijskim slavljinama takva da smo prisutni tijelom, ali mislima ili duhom smo na nekom drugom mjestu? Prođe li nam većina vremena u odbrojanju minuta do kraja, umjesto u pogledu na ono što nas „očekuje“ u vječnosti? Kako su tekle Isusove minute od šeste do devete ure? Je li u nekoj od tih minuta proživio bol i zbog naše nezahvalnosti i nezainteresiranosti?

Izdvojimo li neke sudionike ovog evangeoskog odlomka, možemo se zapitati jesmo li poput Pilata koji nema hrabrosti stati iza onoga što je ispravno, već popuštamo pod različitim pritiscima? Vjerojatno nam ni samima nije nepoznata želja da svoje dužnosti podijelimo s drugima u nadi da će oni odraditi dio naših obaveza? Pa i u liturgijskom slavlju? Možda smo više poput Heroda koji od Isusa traži samo čuda, ali ga, ako ne dobijemo što želimo, odmah prezremo. Ili čak i ako dobijemo – uslišana nam je molitva u određenoj potrebi; umaramo se jer ne „osjetimo“ Božju blizinu kad ga tražimo; razočarali smo se jer nam nije pomogao po našoj zamisli, možda čak tu pomoć i ne prepoznamo; učinili smo dobro poput Šimuna Cirencea, ali to nitko nije uočio. Možda smo, poput svjetine, spremni žrtvovati svoje svetinje radi ispraznih svjetovnih stvari, obaveza, zabave? Liturgija jest gozba i svečanost, ali nije zabava i fešta! Možemo li prepoznati razliku?

Možda pak poput žena plačemo i naričemo nad nečijom žrtvom, ali nismo spremni sami ponijeti njegov križ? Znamo li s Kristom prinositi žrtvu u euharistiji? Kakav je naš odnos prema svetim otajstvima? Treba li Isus za našu zajednicu reći „Oče, oprosti im, ne znaju što čine!“ (r. 24)? Je li naš pristup Bogu u pobožnostima: „Nisi li ti Krist? Spasi sebe i nas!“ (r. 9) ili je ipak: „Isuse,

sjeti me se...“ (r. 42)? Možemo li poput satnika prepoznati Gospodina u svetinjama i tako se prema njima odnositi? Stojimo li podalje i gledamo što se zbiva ili aktivno sudjelujemo u otajstvima svoga otkupljenja?

Crkva nas potiče da s dužnim poštovanjem pristupamo svetim činima i da brinemo za njihovo dostojno vršenje. Ipak, više od vanjskih čina, potiče nas da radimo na čvrstini naše djelotvorne ljubavi (usp. Lumen gentium VII, 51) kako bismo zajedno sa svim svetima iskazali dužno štovanje Bogu Ocu po Kristu u Duhu. Zasižno se to očituje i u zajedničkom pokliku: „Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo; tvoje uskrsnuće slavimo; tvoj slavni dolazak iščekujemo“.

Ovaj petak prije Cvjetnice, pučki zvan *Žalosni petak* u našoj Požeškoj biskupiji slavimo kao *Dan obnove čišćenja pamćenja i spomena mučenika*, od kada je sv. Ivan Pavao II., papa na Prvu korizmenu nedjelju, 12. ožujka jubilarne 2000.-te godine ‘pred likom raspetoga Krista u bazilici sv. Petra u Rimu, zamolio oprostjenje za grijehе koje su našа kršćanska braća i sestre počinili tijekom povijesti Crkve, i na taj način primjerom pokazao što znači „čistiti pamćenje“. U tom duhu vjernici Požeške biskupije slave spomenuti dan u svojim župama, a njegovo slavlje na biskupijskoj razini održava se u župnoj crkvi Uznesenja BDM i sv. Nikole Biskupa u Jasenovcu, kamo toga dana hodočaste svećenici i vjernici iz župa Novljanskog dekanata i iz drugih dijelova Biskupije, te ondje predvođeni biskupom Antunom molitvom i pokorničkim djelima daju duhovnu zadovoljštinu za zločine počinjene tijekom 20. stoljeća na našim prostorima. Pedagogijom ‘oprosti i moli oprostjenje’ iz pamćenja žele otkloniti osjećaje mržnje, mraka i duhovnu zarobljenost kako bi bili slobodni. Pored toga, u predvečerje Žalosnoga petka, u spomen crkvi u Staroj Gradiški održava se spomen svih svećenika koji su bili utamničeni u starogradiškom zatvoru i drugih nevinih žrtava toga logora, među njima i onih koji su ondje tamnovali tijekom Domovinskoga rata.

Biskup Antun smisao slavlja Dana obnove čišćenja pamćenja i spomena mučenika izrazio je slijedećim riječima: „Naša je dužnost zaustaviti se pred svakom patnjom koju su ljudi nanijeli jedni drugima i svojom ljubavlju, molitvom i kajanjem iskazati poštovanje svim nevinim stradalnicima te se na taj način uključiti u čin Božjeg milosrđa i ljubavi. Nevino stradali i ubijeni ljudi nisu samo bića vrijedna našeg sažaljenja, nego nam oni pomažu da se pokrenemo u svom srcu i da se odrekemo onoga što nas udaljuje od nas samih i od Boga, da pronađemo i obnovimo vlastito dostojanstvo i ljudskost. Molimo Mariju koja je supatničkim srcem pratila Isusa na njegovu križnom putu da nas u našim nemoćima tješi, hrabri i privodi Božjoj ljubavi koja je u križu Isusovu pobijedila zlo i smrt.“

Voditelj kateheze na kraju daje nekoliko poticaja za ostvarivanje evanđeoskih zahtjeva u predstojećem tjednu:

- Nastoj dati svoj doprinos slavlju kršćanskih otajstava u svetoj misi, sakramentima i pobožnostima svjesnim i aktivnim sudjelovanjem!
- Pridruži se kojoj od liturgijskih službi: ministrantima, čitačima, pjevačima...!
- Sudjeluj pobožno i dostojanstveno u Vazmenom trodnevlju u svojoj župnoj zajednici!
- Razmatraj često Kristovo otajstvo otkupljenja!
- Nastoj oko prihvaćanja drugih u liturgijskom zajedništvu!

Slijedi pobožnost križnog puta.

Tekst kateheze: Patricija Brdar, vjeroučiteljica

Odgovara: Robert Kupčak, upravitelj Pastoralnog centra Požeške biskupije